

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Matrimonium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

vat aliud; quamquam si maleficus sciat modum licitum tollendi maleficium, licet eum rogare ut illud tollat. Solent haec remedia adhiberi contra maleficia, magna fides in divina protectione, susceptio Baptismi & Eucharistiae, confessio peccatorum, exorcismi Ecclesiae, aqua benedicta, reliquiae Sanctorum, signum crucis, invocatio nominis Jesu, B. Virginis Mariae oratio, & jejunium. *tom. 2. circa primum Decalogi praeceptum, disp. 3. q. 5. punct. 5. n. 1. & seq.*

2. Confessarius inquirere debet à malefico, an pactum inierit cum dæmone, & an promiserit se derelicturum Christo & ab ejus fide discessurum; an exhibuerit honorem satanae; an in pacto intercesserit hæresis, v. g. an crediderit sacramenta nihil prodesse, &c. an confecerit maleficium ex rebus sacris, & an damnum intulerit; nam si intulit, peccavit contra justitiam, & consequenter debet restituere. *Ibid. num. 11.*

3. Maleficus cognosci potest ex confessione ipsius propria, ex attestatione eorum qui delicti participes fuerunt, ex scriptura qua se dæmoni volens dedicavit, ex signo aut stigmate maleficis imprimi solito, ex inventis apud eum hostiis, vel imaginibus ceræ acubus infixis, ex unctione animalium, aut vliorum qui postea interierunt. *Ib. n. 12.*

Martyrium.

Vide v. *Baptismus.*

Matrimonium.

Vide v. *Sacramentum, Sponsalia, Divortium, Lex, Totum, Delectatio, Pollutio.*

1. Matrimonium est legitimus & indissolubilis contractus inter virum & feminam, quo traditur & acceptatur mutua corporum potestas & confertur gratia sanctificans. *tom. 1. de natura & proprietatibus matrimonii, q. 2. punct. 1. n. 2.*

2. Ad contrahendum matrimonium non sufficit consensus internus, nisi exprimaturs verbis & signis; & regulariter taciturnitas non sufficit; hinc invalidum est matrimonium, quando femina tacet, licet interius consentiat. Invalidum est præterea, quando extraneus spondet & repromittit pro femina tacente; nullum tamen extat præceptum sub mortali celebrandi

brandi matrimonium verbis. *Ibid. num. 3. & seqq.*

3. Inter beatam Virginem & S. Joseph intercessit verum matrimonium ratum, sed non consummatum, quandoquidem beatissima Virgo semper fuerit virgo. Neque peccavit contra votum castitatis contrahendo matrimonium: factum enim erat sub hac conditione, nisi Deus aliter sibi placere revelaverit. *Ibid. n. 9 & 10.*

4. Matrimonium infidelium est quidam contractus, quem infideles celebrando non peccant; non tamen est sacramentum, loquendo de sacramento proprie accepto, carent enim Baptismo qui est janua sacramentorum. Eorum tamen matrimonium fit sacramentum post Baptismum, interveniente novo consensu, aut ratificatione præcedentis.

Matrimonium contractum à fideli cum catechumena ex dispensatione Summi Pontificis, est sacramentum. *Ibid. punct. 2. n. 2. & seqq.*

5. Obligatio contrahendi matrimonium potest contingere extra necessitatem conservandæ speciei humanæ, quando est unicus heres, quo non nubente, exorirentur seditiones & bella in Republica. *Ibid. punct. 3. nu. 4.*

6. Religiosi & habentes votum castitatis, possent & tenerentur matrimonium contrahere casu quo ceteri homines essent bello vel peste extincti, & non invenirentur alii præter religiosos, aut alios votum castitatis habentes. *Ibid. num. 3.*

7. Mutua corporum traditio est materia proxima sacramenti matrimonii: acceptatio verò utriusque conjugis est forma sacramenti matrimonii, & per eam perficitur matrimonium. *Ibid. punct. 4. n. 1.*

8. Minister essentialis hujus sacramenti non est Sacerdos, sed sunt ipsi contrahentes, cum efficienter celebrent contractum matrimonii: Sacerdos verò est tantum accidentaliter minister, quatenus ex officio jungit & benedicit contrahentibus, quod est accidentarium matrimonio. *Ibid. n. 5.*

9. Validè contrahi potest matrimonium etiam quatenus sacramentum, inter absentes per litteras vel procuratorem, sive procurator sit masculus, sive femina: id enim postulat natura contractus, & consequenter matrimonii, quod est contractus elevatus in sacramentum. Et in hoc differt à reliquis sacramentis quæ celebrari nequeunt inter absentes. *Ibid. punct. 5. n. 1. & 2.*

10. Nul-

10 Nullus fidelis potest contractum matrimonii celebrare quin sit sacramentum: quamquam ratio sacramenti & contractus videatur separabilis *Ibid. num. 4.*

11. Ut matrimonium celebratum per litteras vel procuratorem sit validum, requiritur presentia Parochi & testium, ut litteræ non sint fictæ; id est, ut non sint factæ sine animo contrahendi; & ut procurator non sit fictè constitutus, & consensus non sit revocatus. Denique requiritur ut procurator agat per seipsum, ut habeat speciale mandatum ad contrahendum cum certa persona, & non excedat fines mandati. *Ibid. num. 5. 6. & 8.*

12. Validè celebratur matrimonium nomine alterius sine præmissis denuntiationibus, quando procurator electus fuit ad ineundum matrimonium servata forma Tridentini. *Ibid. num. 9.*

13. Procurator contrahens matrimonium nomine alterius, adhibet hæc verba: *Recipio te in uxorem nomine Titii, vel Titius accipit te in uxorem me mediante: & femina respondet: Ergo te mediante duco Titium, Ibid. num. 11.*

14. Qui matrimonium per procuratorem celebrat, debet advigilare ut sit in gratia quando celebratur matrimonium; tunc enim ipse suscipit sacramentum sive vigilet, sive dormiat, sive factus sit amens. *Ibid. num. 13.*

15. Matrimonium clandestinum, quod videlicet contrahitur sine Parocho & duobus vel tribus testibus, est invalidum; aliàs tamen validum fuit. Matrimonium quod domi celebratur, non dicitur clandestinum & invalidum, modò celebretur coram Parocho & testibus. Parochus jubetur habere librum, in quo referat nomina testium & contrahentium, locumque & tempus contractus matrimonii. *Ibid. punct. 6. num. 2. 4. & 5.*

16. Contrahere matrimonium clandestinum absque denuntiationibus, sine licentia est peccatum mortale, sicut & illud consummare; sed tamen matrimonium ita contractum, validum est *Ibid. num. 6 & 7.*

17. Quando contrahentes habent plura domicilia, seu parochias, denuntiationes faciendæ sunt à Parocho tribus diebus festis continuis in ea parochia, in qua diutius habitant, & principaliorem aut antiquiorem habent larem. *Ibid. num. 11.*

18. Parochus propria auctoritate & sine causa legitima mittens denuntiationes, suspendendus est ab officio per triennium, aliquando tamen de licentia ordinarii una tantum de-

denuntiatio præmittitur: qua facta non statim contrahendum matrimonium, sed danda mora ad deferendum impedimenta si quæ extant. *Ibid. n. 13. 15. & 16.*

19. Inter M. sarrum solemnia, vel alia celebri occasione fieri solent denuntiationes in die festo, etiam alicujus particularis Ecclesiæ. Imò verò adhuc alio die quàm festo, si adsit magnus populi concursus. Talis enim est mens Concilii Tridentini, ut multi sciant, & detegantur impedimenta; ad id enim obligantur qui sunt consci, secluso gravi suo incommodo, & aliorum scandalo. Imò habens impedimentum, tenetur desistere à matrimonio contrahendo; illudque judici interroganti juridicè manifestare. *Ibid. num. 17. & seqq.*

20. Transferens se ad locum, ubi Tridentinum non est acceptatum, potest ibi matrimonium sine Parocho & testibus, validè celebrare. Ita captivi apud Turcas validè contrahunt, etiam si non habeant animum ibi perpetuò manendi. Adverte tamen incolam illius loci, in quo Tridentinum non est acceptatum, non posse celebrare matrimonium sine Parocho & testibus, si diverrat ad eum locum in quo est acceptatum. *Ibid. punct. 7. num. 1. & seqq.*

21. Femina quæ invalidè contraxit coram proprio Parocho, non satisfacit coram eodem contrahendo postquam mutavit proprium domicilium. *Ibid. punct. 8. n. 4.*

22. Non validè potest contrahi matrimonium coram illo Parocho, ad cujus parœciam aliquoties in anno quis divertit relaxationis gratia. *Ibid. num. 5.*

23. Validum est matrimonium eorum qui aliò se conferunt ibique habitant, ut evitent proprios parochos: utuntur enim jure suo. *Ibid. n. 7.*

24. Qui habent duplicem parœciam, possunt validè contrahere coram quolibet Parocho. Antequam ignoti & vagi recipiantur ad matrimonium celebrandum, fiat debita inquisitio impedimentorum. *Ibid. num. 8. & 9.*

25. Ad validitatem matrimonii sufficit, si matrimonium contrahatur coram Parocho, sive viri, sive feminae, quando vir est unius parœciæ, & femina alterius. *Ibid. n. 10.*

26. Matrimonium urgente necessitate, aut in periculo mortis, non potest validè celebrari sine Parocho & testibus, irritaturque à Concilio tamquam clandestinum. *Ibid. n. 11.*

27. Sacerdos sæcularis aut regularis, qui audet conjungere non sibi subditos, aut ipsis benedicere sine Parochi vel Ordini

narii

nari facultate expressa, incurrit ipso jure suspensionem. *Ibid.* num. 15.

28. Potest Parochus dare facultatem validè assistendi matrimonio suorum subditorum, etiam extra diocesim: validumque est matrimonium contractum coram Parocho, qui nondum est Sacerdos. *Ibid.* n. 16. 17. & 19.

29. Archiepiscopus non potest conjungere in matrimonium subditos suorum suffraganeorum, nec dare licentiam illos conjungendi: cum non sit eorum Superior, nisi in gradu appellationis, *Ibid.* n. 18.

30. Invalidum est matrimonium contractum coram eo Sacerdote, qui licentiam extorsit per dolum & mendacia veritatis circa causam finalem: secus dicendum quando veritatur tantummodo circa causam impulsivam. *Ibid.* n. 20.

31. Parochus interdictus, irregularis, aut prohibitus, validè assistit matrimonio; adhuc enim posito interdicto retinet jurisdictionem seu potestatem. Similiter is, cui vetitum est ministrare sacramenta ob incertiam, Item & degradatus, aut Parochus habens beneficium titulo colorato, & errore communi vulgi; modò non adsit impedimentum juris divini vel naturalis. Similiter & laicus, si communi errore habetur Sacerdos aut Parochus, seu ab eo facultas obtinuit. *Ibid.* n. 21. 22. 27. & 33.

32. Valida est absolutio data ab eo Sacerdote qui communitè habetur pro Parocho: remanetque absolutus, qui Sacerdoti excommunicato vitando confitetur in eo loco ubi ignoratur, & ipse similiter ignorat; in hoc enim casu Ecclesia supplet jurisdictionem. Adde validè adhuc absolvere Sacerdotem cui fictè data est facultas. *Ibid.* num. 31. 34. & 36.

33. Denique gesta cum errore communi valida sunt respectu ignoantis, modò non adsit impedimentum juris divini, ut contingit in eo qui creditur Sacerdos cum verè non sit Sacerdos: talis enim invalidè administrat. Idem dic de defectu naturali, qui non potest ab Ecclesia suppleri, & ob hanc rationem gesta judicis mente capti invalida sunt, etiam si communi errore sanæ mentis credatur. *Ibid.* n. 38. & seq.

34. Parochus non peccat mortaliter omittendo verba: *Ego vos conjungo*, &c. neque similiter omittendo interrogationem de mutuo consensu contrahentium, quando ei aliunde constat. *Ibid.* num. 42. & 43.

35. Quæcumque personæ doli capaces, cujuscumque conditionis & status, sunt legitimi testes in matrimonio. Excipit

dormientes, amentes, ebrios, furiosos, quamdiu carent lucido intervallo: quia non possunt esse præsentes humano modo; sicuti nec Parochus & testes transeuntes, ob eandem rationem *ibid. n. 45. 46. & 49.*

36. Contrahens matrimonium sine Parocho & testibus, non redditur inhabilis ad contrahendum aliud matrimonium *ibid. num. 50.*

37. Matrimonium clandestinum nullam inducit obligationem cum sit irritum, nisi fortè contrahentes habuerint animum obligandi se eo modo, quo possent. *Ibid. num. 51.*

38. Ad faciendum validum matrimonium quod revera est invalidum defectu consensus interni, vel ratione gravis metus, sufficit si solum consensus internus de novo præstetur ab eo qui consenserat fictè, aut per metum gravem; modò alter sponsus, qui antea verè consenserat, non revocaverit suum consensum, quem signo aliquo externo exprimere non est necessarium. *Ib. punct. 9. num. 1. & 3.*

39. Ad validandum matrimonium quod fuit invalidum ob impedimentum dirimens, necessarius est cessante tali impedimento novus utriusque consensus signo externo expressus, nec sufficit consensus ejus tantum qui novit impedimentum. *Ibid. n. 6.*

40. Validum est matrimonium cum falso errore impedimenti celebratum, si contrahentes intendant contrahere, quantum in ipsis est: sicut etiam validum est matrimonium eorum qui credunt adhuc vivere priorem conjugem, cum mortuus sit, si ambo contrahant cum intentione quatenus possunt. *Ibid. num. 8. & 9.*

41. Ad validandum matrimonium invalidum ob impedimentum dirimens, non requiritur præsentia Parochi & testium, si impedimentum illis ignotum fuit: nec tenentur de novo benedictionem recipere. *Ibid. n. 10. & 11.*

Matrimonium conditionatum.

42. Conditionum quæ in contractu matrimonii apponi possunt, alia est necessaria, cujus eventus non est expectandus, cum habeatur pro impleta: alia turpis, & hæc irritat matrimonium quando est de futuro præstanda, & contra substantiam matrimonii, id est contra bonum prolis, fidei, seu fidelitatis: aliæ impertinentes, aliæ impossibiles, aliæ bo-